

CUPRINS

CAPITOLUL I

INTRODUCERE	12
1. ROLUL CRIMINALISTICII ÎN ACTIVITATEA JUDICIARĂ.....	12
2. DEFINIȚIA CRIMINALISTICII.....	13
3. LEGĂTURA CRIMINALISTICII CU ALTE ȘTIINȚE.	15

CAPITOLUL II

IDENTIFICAREA CRIMINALISTICĂ	19
1. NOTIUNEA IDENTIFICARII CRIMINALISTICE.	19
2. OBIECTUL IDENTIFICARII CRIMINALISTICE.	21
3. CLASIFICAREA OBIECTELOR IDENTIFICARII.....	21
4. ETAPELE SI GENURILE IDENTIFICARII CRIMINALISTICE.	23

CAPITOLUL III

FOTOGRAFIA JUDICIARĂ	30
1. FOTOGRAFIA JUDICIARA: NOTIUNE SI TRASATURI.	30
2. FOTOGRAFIA JUDICIARA DE TEREN.....	30
3. FOTOGRAFIA DE RECONSTITUIRE.....	38
4. FOTOGRAFIA DE PERCHEZITIE	39
5. FOTOGRAFIA PREZENTARII PENTRU RECUNOASTERE	41
6. FOTOGRAFIA SEMNALMENTELOR	42
7. FOTOGRAFIA DE URMARIRE	44
8. FOTOGRAFIA DE EXAMINARE.....	45
8.1 FOTOGRAFIA IN RADIATII VIZIBILE.....	45
8.2 FOTOGRAFIA IN RADIATII INVIZIBILE	50

CAPITOLUL IV

INVESTIGAREA TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ A LOCULUI FAPTEI.....	55
1. DEFINITIA INVESTIGARII TEHNICO-STIINTIFICE A LOCULUI FAPTEI	55
2. PRECIZARI PRIVIND LOCUL FAPTEI.....	59
3. PROTEJAREA SI CONSERVAREA URMELORE.....	60
4. EXAMINAREA PROPRIU-ZISA A LOCULUI FAPTEI	63
5. PERSONALUL SPECIALIZAT LA FATA LOCULUI	66
6. FIXAREA REZULTATELOR INVESTIGARII TEHNICO-STIINTIFICE A LOCULUI FAPTEI.....	68
7. MIJLOACE SI TEHNICI DE INVESTIGARE TEHNICO-STIINTIFICA MODERNA A LOCULUI FAPTEI.....	71

CAPITOLUL V

URMELE.....	89
1. TRASEOLOGIA JUDICIARA	89
2. CLASIFICAREA URMELOR	92
3. URMELE PAPILARE	98
4. URMELE DE PICIOARE	119
5. URMELE DE DINTI	131
6. URMELE DE BUZE	136
7. URMELE DE URECHI	139
8. URMELE INSTRUMENTELOR DE SPARGERE	141
9. URMELE OBIECTELOR DE IMBRACAMINTE	166
10. URMELE MIJLOACELOR DE TRANSPORT	170
11. URMELE CREATE DE ARMELE DE FOC.....	173
12. URME SUBSTANTE	181
13. URMELE DE INCENDII SI DE EXPLOZII	185
14. URME BIOLOGICE	191
15. MICROURMELE	210

CAPITOLUL VI

EXPERTIZELE CRIMINALISTICE	246
1. SCURT ISTORIC.....	246
2. EXPERTIZA GRAFICA	253
3. EXPERTIZA TEHNICA A DOCUMENTELOR.....	264
4. EXPERTIZA DACTILOSCOPICA	269
5. EXPERTIZA BALISTICA JUDICIARA A ARMELOR DE FOC SI A URMELOR LASATE DE ACESTEA.....	281
6. EXPERTIZA TRASEOLOGICĂ.....	294
8. EXPERTIZA CRIMINALISTICĂ FIZICO-CHIMICĂ.....	316

Dr. Gheorghe Popa

Dr. Nicolae Gament

CRIMINALISTICĂ

– Curs universitar –

PREFAȚĂ

Apărută cu peste 100 de ani în urmă, Criminalistica a încercat și a reușit prin interferența cu alte științe (drept, drept procesual penal, criminologie, medicină legală, psihologie, informatică, fizică, chimie, etc) să devină o știință de sine stătătoare cu un obiect de studiu bine stabilit și cu legități specifice proprii.

Indiferent de sensul mai larg sau mai restrâns atribuit, aceasta a demonstrat în toate timpurile, că are un rol bine definit, determinant în cercetarea infracțiunilor și infractorilor și că sfera sa de acțiune se întinde pe întreaga durată a procesului judiciar, atât în faza de urmărire penală cât și în faza de judecată.

Totodată proba științifică oferită de criminalistică contribuie nu numai la determinarea materialității faptelor ci mai ales la probarea vinovăției infractorului identificat prin metodele și procedeele tehnice, tactice și metodologice puse la dispoziția organelor judiciare de aceasta.

În considerare a celor prezentate cartea intitulată "*Criminalistică-curs de tehnică*" se adresează tuturor studenților din instituțiile de învățământ universitare, elevilor din scolile de poliție, poliție de frontieră, jandarmerie, dar și tuturor celor care au atribuții în aplicarea legii: polițiști, procurori, judecători, avocați, experți criminaliști etc.

Trebuie subliniat faptul că această carte tratează doar una dintre ramurile criminalisticii și anume tehnica criminalistică, iar autorii încearcă să ofere cititorului posibilitatea de înțelegere facilă a noțiunilor, conceptelor, metodelor, procedeele și tehnicilor utilizate de practicieni pentru stabilirea existenței/inexistenței infracțiunii, lămurirea împrejurărilor în care s-a comis infracțiunea, identificarea infractorului și probarea vinovăției acestuia.

Pentru a fi accesată cu ușurință, cartea este structurată pe șase capitole, ordonate într-o manieră logică, științifică și vizează clarificarea noțiunilor de bază, prezentarea importanței activității de investigare tehnico-științifică a locului faptei, descrierea metodelor și procedeele de căutare, descoperire, colectare, conservare și valorificare a urmelor prin intermediul expertizei crimianalistice.

De asemenea pentru atingerea dezideratului menționat mai sus autorii prezintă la începutul fiecărui capitol cuprinsul, obiectivul general, obiectivele operaționale, timpul necesar studiului capitolului, dezvoltarea temei, bibliografia selectivă, tema de reflecție, modele de teste de evaluare, întrebări și răspunsuri.

De menționat mai este și faptul că partea narativă - descriptivă este însoțită de un material iconografic adecvat, pentru fiecare subiect tratat și o racordare rapidă a cititorului la tema prezentată.

AUTORII

SEMNIFICAȚIA PICTOGRAMELOR

= BIBLIOGRAFIE

**= TIMPUL NECESAR PENTRU STUDIUL UNUI CAPITOL SAU
SECȚIUNE**

= TEMĂ DE REFLECȚIE

= TEST DE AUTOEVALUARE

Prezentul curs este protejat potrivit legii dreptului de autor și orice folosire, alta decât în scopuri personale este interzisă de lege sub sancțiune penală.

CAPITOLUL I INTRODUCERE

1. Cuprins
2. Obiectiv general
3. Obiective operaționale
4. Timpul necesar studiului capitolului
5. Dezvoltarea temei
6. Bibliografie selectivă
7. Temă de reflecție
8. Modele de teste
9. Răspunsuri și comentarii la teste

Cuprins:

- ☞ Rolul criminalistici în activitatea judiciară.
- ☞ Definiția criminalistici.
- ☞ Legătura criminalistici cu alte științe.

☞ **Obiectiv general:** Dobândirea de cunoștințe privind noțiunile generale din criminalistică.

☞ **Obiective operaționale:** Însușirea unor noțiuni de bază privind criminalistica, rolul criminalistici în activitatea juridică, precum și legătura criminalistici cu alte științe.

= 3 ore

CAPITOLUL I INTRODUCERE

1. Rolul criminalistici în activitatea judiciară.

Din cele mai vechi timpuri actele antisociale au fost prohibite și incriminate, la început prin reguli de morală, apoi prin reguli juridice sau norme de drept. Simpla existență a acestora ar fi lipsită de sens și inoperantă fără aplicarea lor. În domeniul penal aplicarea legii presupune:

- descoperirea faptei, respectiv a oricărui element de fapt care servește la constatarea existenței sau inexistenței unei infracțiuni (omor, tâlhărie, viol etc.);
- stabilirea împrejurărilor sau circumstanțelor în care a fost comisă fapta;
- identificarea infractorului și/sau a altor persoane (coautor, complice, victimă);
- dovedirea vinovăției persoanei suspecte.

Obținerea tuturor acestor date se realizează prin probe. Dintre acestea, un loc important - chiar primordial în anumite condiții - îl ocupă probele materiale. Comiterea unei fapte implică diverse acțiuni prin care se produc schimbări în mediul cu care persoanele implicate vin în contact.

Interacțiunea dintre făptuitor, victimă și mediul ambiant se manifestă sau, mai exact, se traduce prin urme. În literatura de specialitate fenomenul a fost denumit principiul schimbului sau al transferului¹ și a fost enunțat astfel: „Criminalistica se întemeiază pe faptul că un infractor, cel mai adesea fără știrea sa, lasă întotdeauna urme la locul faptei; reciproc, el prelevă pe corpul său, pe hainele sale și pe obiectele purtate alte urme, indicii de obicei imperceptibile, dar caracteristice pentru prezența sau acțiunea sa”².

Proba materială este ceva real, fiind compusă dintr-o substanță. Ea poate fi privită, atinsă, pipăită, mirosită sau gustată. Este solidă, semisolidă (vâscoasă sau pulverulentă), lichidă sau gazoasă. Se prezintă sub forma unor corpuri finite (obiecte, documente, particule, pelicule, așchii, fibre) sau a unei mase amorfe (prafuri). Poate fi mare sau infimă (microscopică). Poate fi găsită la locul faptei sau departe de acesta, la persoana suspectată a fi autorul infracțiunii sau la victimă.

---

¹ Locard Edmond, *Manuel de technique policiere*, Editura Payot, Paris, 1948

² Pierre Fernand Ceccaldi, *“La criminalistique”*, Presses Universitaires de France, Paris, 1962, pag. 6-7

Prin caracterul ei obiectiv, proba materială este mai credibilă decât proba testimonială³.

Experimentele științifice psihologice au arătat că observațiile martorilor sunt inexacte după o anumită perioadă de timp. Aceștia sunt înclinați să „umple golurile” de percepție directă cu detalii pe care în realitate nu le-au observat. Dacă o parte a evenimentului nu a fost văzut sau nu are sens pentru martor, el încearcă să explice episodul în propria sa viziune, relatând ceea ce crede că a văzut sau auzit.

Când este ridicată și păstrată corect, în conformitate cu standardele, proba materială nu poate fi pusă la îndoială.

Urmele trebuie să fie descoperite, ridicate, examinate și interpretate pentru a se stabili legătura cu autorul faptei și, nu în ultimul rând, identificarea acestuia. Criminalistica este știința care se ocupă cu toate acestea.

2. Definiția criminalisticii

„Știință contra crimei” cum a mai fost denumită, criminalistica ne apare ca o știință complexă, care utilizează și adaptează datele și metodele de analiză proprii altor discipline, cum ar fi fizica, chimia și biologia pentru cercetarea probelor materiale, psihologia și psihiatria pentru audieri și verificarea credibilității declarațiilor, matematică și statistică pentru calculele de probabilitate, informatică pentru diferite aplicații etc.

În ceea ce privește structura criminalisticii, în mai toate lucrările editate la noi postbelic, aceasta este împărțită în trei ramuri :

- tehnica criminalistică reunește totalitatea metodelor tehnico-științifice de descoperire, relevare, fixare, ridicare și examinare a macro și micro urmelor care interesează stabilirea unei situații de fapt;
- tactica criminalistică formulează regulile de organizare și desfășurare a activităților de anchetă și de judecată, cum ar fi cercetarea locului faptei, identificarea autorului și a victimei, ascultarea învinutului și a altor persoane (partea vătămată, martori), verificarea depozițiilor, prezentarea pentru recunoaștere, reconstituirea, determinarea legăturilor cauzale, efectuarea perchezițiilor, ridicarea de obiecte și înscrisuri;
- metodologia criminalistică indică mijloacele specifice de cercetare a infracțiunilor în funcție de natura acestora: omor, lovituri și vătămări ale integrității corporale, viol, furt, tâlhărie, înșelăciune, dare și luare de mită, mărturie mincinoasă, fals, accidente de muncă și de trafic rutier, naval și aerian, incendii și explozii.

Pentru o mai bună înțelegere a sferei criminalisticii și pentru o exactă receptare a literaturii de specialitate străine, se impun câteva precizări de ordin terminologic⁴.

---

³ Ionescu Lucian, *Criminalistică, Note de curs, București, 2002*

În țările francofone s-a folosit mult timp formula „Poliție tehnică” sau „Poliție științifică”, justificată prin dorința de a departaja probele materiale stabilite prin mijloace tehnico-științifice de celelalte.

În țările germanice s-a introdus și folosit termenul de „Kriminalistik”, iar în țările anglo-saxone se vorbește de „Forensic Sciences”, care s-ar traduce prin „Științele legale”.

În prezent expresia de „Științe forensic” sau pur și simplu „forensic” (laborator forensic, expert forensic) tinde să se extindă ca un neologism în toate limbile, precum alți termeni unanim adoptați, cum ar fi: „soft”, „hardware” sau „feedback”⁵.

Forensic provine de la cuvântul latin „Forum” care însemna în antichitate piața publică, loc de judecată. Științele forensic ar fi deci cele care au legătură cu justiția și se definesc ca ansamblul principiilor științifice și al metodelor tehnice aplicabile investigării infracțiunilor comise, pentru a proba existența faptei ilicite, identitatea autorului și modul său de a opera.⁶

Această definiție este circumscrisă la ceea ce se cheamă tehnica criminalistică, dar ea este aplicabilă și sensului larg dat de unii autori, de pildă, „criminalistica este o știință judiciară, cu caracter autonom și unitar, care însumează un ansamblu de cunoștințe despre metodele, mijloacele tehnice și procedeele tactice destinate descoperirii, cercetării infracțiunilor, identificării persoanelor implicate în săvârșirea infracțiunilor și prevenirii faptelor antisociale”⁷.

Conceptul occidental, în prezent mondial, este mai restrâns, dar mai riguros prin trimiterea la un domeniu precis. Practic, criminalistica este echivalată cu știința forensic, adică cu componenta tehnică, științifică a investigației penale. În această viziune, criminalistica este o știință exactă, multidisciplinară, de sine stătătoare, bazată pe preluarea și adaptarea științelor pozitive la descoperirea și analizarea macro și micro urmelor, inclusiv la identificarea persoanei după semnalmente, produse biologice și amprenta genetică.

Aplicarea principiilor și tehnicilor științelor fizico-chimice și naturale presupune efectuarea de cercetări și analize folosind echipamente și reactivi de către specialiști în materie. Această activitate deosebit de complexă nu se reduce la laboratorul de tehnică criminalistică, ea se extinde și la cercetarea locului faptei, care astfel nu mai apare ca o problemă de tactică, ci de investigație tehnică, incluzând și regulile de căutare a urmelor și consemnare a stării locului faptei.

---

⁴ Ionescu Lucian, *op.cit.*

⁵ Ionescu Lucian, *op.cit.*

⁶ Ionescu Lucian, *op.cit.*

⁷ Stancu Emilian, *Criminalistică*, Editura Actami, 1995, pag. 10